

це є найбільш серйозною проблемою сьогодення в рамках політики та бізнесу [6].

Список використаних джерел:

1. Гаврада І. Цензура як прояв недемократичності державної політики України у сфері засобів масової інформації. *Політичний менеджмент*. 2006. № 5 (20). С. 95-106. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/havrada_tsenzura.pdf (дата звернення: 03.05.2022).
2. Політична цензура в Україні: наслідки запровадження та засоби протидії .URL: https://pidru4niki.com/17190512/politologiya/politichna_tsenzura_ukrayini_naslidki_zaprovadzhen_nya_zasobi_protidiyi (дата звернення: 03.05.22).
3. Енциклопедія історії України: Цензура в Україні/ URL: <http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe> (дата звернення: 03.05.22).
4. Журналісти про цензуру в Україні URL: <https://westudents.com.ua/glavy/52193-jurnalsti-pro-tsenzuru-v-ukran.html> (дата звернення: 03.05.22).
5. Визначення цензури. URL: <https://artsandculture.google.com/entity/m01n0b?hl=uk>(дата звернення: 03.05.22).
6. Політична цензура і свобода слова в українських ЗМІ URL: <https://www.radiosvoboda.org/amp/970798.html> (дата звернення: 18.05.22).
7. Грабовський С. Про особливості національного редагування/ URL: <http://www.ji.lviv.ua/n32texts/hrabovskij.htm> (дата звернення: 18.05.22).

РОЛЬ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ САМОВРЯДУВАННЯ У ВІДНОВЛЕННІ ТА РОЗВИТКУ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОЇ СФЕРИ

Цимбалюк С.М., канд. екон. наук

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Спортивно-оздоровча сфера посідає важливе місце у системі відтворення робочої сили, забезпечуючи відновлення і підтримку фізичних здібностей людини, та має вагоме значення у досягненні перспектив сталого розвитку. За умов ринкової економіки сфера спорту та оздоровлення є привабливим сектором для розвитку підприємницької діяльності, створення нових робочих місць і виробництва суспільно важливого продукту, що робить її невід'ємною ланкою сучасної економіки.

У науковій літературі розвиток спортивно-оздоровчої сфери розглядається у площині відносин на двох рівнях: загальнодержавному та міжнародному; на рівні спортивних і оздоровчих організацій, клубів, федерацій та інших об'єднань із різними формами власності та джерелами фінансування. Вважаємо, що процеси децентралізації, які відбулись в Україні доводять необхідність виокремлення третього рівня – місцевого, який охоплює відносини функціонування та розвитку спортивно-оздоровчої діяльності на рівні регіонів та окремих територіальних громад. Місцеві органи самоврядування наділені достатніми повноваженнями щодо сприяння розвитку спортивно-оздоровчої сфери в регіоні шляхом визначення пріоритетів розвитку території, які зазначаються у стратегії, фінансування відповідних проектів

спортивно-оздоровчого спрямування. Зокрема до повноважень органів місцевого самоврядування належать управління закладами фізкультури й спорту, оздоровчими закладами, організація їх матеріально-технічного та фінансового забезпечення.

Зарубіжний досвід свідчить, що центр розвитку фізичного виховання, спорту та оздоровчої діяльності знаходиться у громадах. Відтак другим за значимістю джерелом програм розвитку спортивно-оздоровчої сфери після витрат населення, у переважній більшості європейських країн (єдиний виняток становить Угорщина) є місцеві бюджети, які виділяють на функціонування і розвиток цього виду діяльності значно більше коштів, ніж державний бюджет [1]. Кошти спрямовуються на фізичне виховання дітей та молоді, підготовку кадрів та розбудову спортивної інфраструктури.

Варто зауважити, що важливим у цьому контексті є налагодження комплексної цілеспрямованої взаємодії державних органів з громадськими організаціями фізкультурно-спортивною спрямованості, а також злагодженої роботи державних інституцій, територіальних громад і приватних організацій [2]. Значний досвід такої співпраці існує в розвинутих країнах. Так, відносини між урядом і певною спортивною федерацією ґрунтуються на підставі укладеної угоди, згідно з якою федерація бере на себе зобов'язання щодо виконання конкретних цільових програм, під які й виділяється фінансування. Здебільшого кошти з держбюджетів складають понад 60 %, а власні кошти – до 40 % [3].

Важливим у формуванні ефективної, адаптованої до сучасних умов і потреб соціально-економічного зростання концепції розвитку спортивно-оздоровчої сфери є визначення принципів, дотримання яких забезпечить сталість, всеохопність трансформації відносин у галузі: принцип врахування умов децентралізації; принцип інклюзивного розвитку: врахування індивідуальних потреб людини та залучення максимальної кількості населення до спортивно-оздоровчої діяльності; створення рівних можливостей для особистого розвитку та доступу до спортивної інфраструктури [4; 5]; принцип дотримання сталості розвитку: збалансований розвиток спортивно-оздоровчої сфери і дотримання екологічної рівноваги.

Досягнути окреслених завдань можливо шляхом збільшення видатків з місцевих бюджетів на розвиток спортивно-оздоровчої сфери регіону, створення центрів фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» з урахуванням можливостей і потреб регіонів; надання фінансової підтримки з місцевих бюджетів громадським організаціям фізкультурно-спортивною спрямованості; проведення інформаційно-просвітницької роботи та популяризації здорового способу життя тощо. На сьогодні у багатьох громадах уже прийняті та реалізуються програми розвитку фізичної культури та спорту, а питання зміцнення здоров'я населення передбачені їх статутами та визначені як пріоритетні напрями діяльності громад.

Наостанок зауважимо, що підтримка спортивних організацій в їх прагненні до сталого розвитку лише посилюватиме свою актуальність у повоєнний період відновлення України та в середовищі після COVID-19.